

Aan Provinciale Staten van de provincie Flevoland – griffie@flevoland.nl

Onderwerp: Bosstrategie;
Swifterbant: 14-11-2023.

Geachte Dames en Heren Bestuurders,

Op 27-06-2023 (abusievelijk stond er 27-06-2021 als datum in mijn brief) zond ik u onderstaande brief met een verzoek tot uw reactie.

Bij de brief was door uw Staten op 31-03-2021 vastgestelde Bosstrategie gevoegd.

De griffie van uw Staten bevestigde op 29-06-2023 de ontvangst ervan met de mededeling, dat mijn brief op de lijst van ingekomen stukken was geplaatst.

Meegekregen heb ik, dat uw Staten in een vergadering de brief heeft behandeld.

Graag verneem ik uw schriftelijke reactie op mijn voornoemde brief.

Inmiddels is er op 13-11-2023 een nieuwsbericht verschenen, waarin belang en herstel van bos wordt onderkend en bijdraagt aan compensatie van CO₂-uitstoot ter versterking van het klimaat.

De publicatie luidt (met bronvermelding):

Herstel bossen kan flink bijdragen aan klimaatverbetering, maar geduld vereist

Bron: www.nosnieuws.nl maandag 13-11-2023, 18:31 uur. Auteur: Rolf Schuttenhelm

Met een combinatie van bosherstel en aanplant van nieuw bos, kan deze eeuw maximaal 829 miljard ton CO₂ uit de atmosfeer worden gehaald. Dit blijkt uit een groot internationaal onderzoek dat maandag verscheen in *Nature*.

De CO₂-winst van het bossenplan komt overeen met 22 jaar van de huidige jaarlijkse uitstoot door de verbranding van kolen, olie en gas. Voorwaarde is wel dat deze bossen dan ook langdurig beschermd worden, zodat de bomen de tijd krijgen volwassen te worden.

We wilden een realistische inschatting maken van de bijdrage die bossen kunnen leveren voor de wereldwijde aanpak van klimaatverandering, zegt de Wageningse bossenprofessor Gert-Jan Nabuurs tegen de NOS. Hij is een van de ruim tweehonderd betrokken wetenschappers, onder leiding van de Zwitserse universiteit ETH Zürich.

Niet overal plek

Bomen nemen tijdens hun groei CO₂ op, dus hoe meer bomen er bij komen, hoe groter die bijdrage. Wel zijn er praktische bezwaren: waar zouden die extra bomen nog passen, in een wereld met groeiende bevolking en roep om extra landbouwgronden? De onderzoeksgroep besloot daarom vooral te focussen op bestaand bos, en gebieden die klimatologisch geschikt zijn, maar niet te dichtbevolkt. Daar zouden bomen kunnen worden bijgeplant, om bestaande boskernen weer te verbinden.

"Bosherstel gaat niet over massale boomplantages om de CO₂-uitstoot te compenseren", zegt Nabuurs. "Op sommige plekken is herbebossing mogelijk, maar het gaat om het vinden van de juiste maatregelen op de juiste plek, zonder de voedselproductie te belemmeren."

Aanvullend klimaatbeleid

De CO₂-winst kan niet met een druk op de knop gerealiseerd worden. Vanwege de trage groei van bomen zal het volgens de onderzoekers nog ongeveer de hele eeuw duren voor de maximale CO₂-opslag bereikt is.

Dat betekent dat het bossenplan niet gezien moet worden vervanging voor het bestaande klimaatbeleid. "Bossen kunnen geen vervanging zijn voor het terugdringen van de uitstoot van fossiele brandstoffen. Maar bosherstel is potentieel wel een heel belangrijke bijdrage."

Nabuurs zegt bezorgd te zijn om greenwashing: bossen die in woord beschermd worden, maar in de praktijk toch blootstaan aan houtkap en uitbreiding van landbouwgronden. Het menselijk landgebruik neemt net als het gebruik van fossiele brandstoffen momenteel nog elk jaar toe.

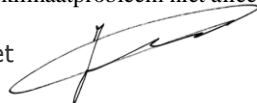
Rekenfout

Het onderzoek bouwt voort op een kleinere bossenstudie, eveneens van de ETH Zürich, uit 2019. Die studie ging uit van grootschaliger (her)bebossing. "Nu hebben we juist veel meer rekening gehouden met landbouw", zegt Nabuurs (toen niet betrokken). "We hebben bestaand landbouwareaal er zelfs helemaal uitgehouden."

Het onderzoek uit 2019 bevatte ook een rekenfout. De claim was dat met de aanplant van 1000 miljard bomen [twee derde van de totale historische uitstoot](#) zou kunnen worden gecompenseerd.

Probleem is dat bijna de helft van de extra CO₂ die de mensheid uitstoot in de oceanen belandt. Voor elke twee ton CO₂ die wij weer uit de atmosfeer weghalen (bijvoorbeeld door bomen te planten), komt bijna één ton terug uit de oceanen in de atmosfeer. Het toont aan dat het hele klimaatprobleem niet alleen kan worden oplost met extra bomen.

Met vriendelijke groet

Onderwerp: Bosstrategie;
Swifterbant: 27-06-2023.

Geachte Dames en Heren Bestuurders,

Op 31-03-2021 is in uw vergadering de Bosstrategie * vastgesteld op basis van het aan u gedane voorstel van 09-02-2021, registratienr: 2737395. De citaten zijn gearceerd weergegeven.

Markante punten zijn onder meer onder:

Aanleiding Waarom een bosstrategie. 1.1.

De maatschappelijke belangstelling voor bos stabiliteit is toegenomen ivm het klimaatprobleem.

Bossen kunnen een rol spelen bij het vastleggen van koolstof en kunnen hout en houtige reststromen gebruikt worden als duurzame grondstof binnen een meer circulaire economie.

Recreatief groen in en om de stad wordt steeds meer gewaardeerd

De herplantplicht en boscompensatie (vh via de Boswet is opgenomen in de Wet natuurbescherming.

De combinatie van agroforestry: een nieuwe vormen van landbouw is in opkomst waarbij akkerbouw of veeteelt gecombineerd wordt met het telen van bomen en / of houtige gewassen.

Maatschappelijke zorgen zichtbaar; het kappen van bos ligt gevoelig. Boskap was voorheen vaak een lokale kwestie was; thans wordt er steeds vaker breder aandacht voor gevraagd.

Door de houtkap nam de totale oppervlakte aan bos in Nederland af; wet- en regelgeving voorkwamen de afname niet, onder andere doordat langheen bos werd vervangen door andere natuurtypes (heide..)

Er zijn zorgen over de bestendigheid van ons bos; door droogte, klimaatverandering en ziektes zijn de Nederlandse bossen kwetsbaar gebleken. In Flevoland is dit met name zichtbaar in het afsterven van de essen, veroorzaakt door de ziekte essentaksterfte.

Gezamenlijke bosstrategie. 1.2

De gezamenlijke bossenstrategie van Rijk en provincies is in november 2020 vastgesteld door een besluit van de gezamenlijke Gedeputeerden en van de Minister LNV en gepubliceerd op 18-11-2020.

Ambitie. 3.2.1. De ambitie in hectares.

De komende tien jaar (tot en met 2030) tenminste 1200 ha extra bos realiseren, gebaseerd op wat binnen die termijn haalbaar en betaalbaar is binnen onze provinciegrenzen. In 2050, willen we nog eens 500 ha extra bos realiseren, waarmee we in totaal tot 1700 ha aan nieuw bos komen.

We willen hierbij benadrukken dat hoewel het grootste deel van de ambitie buiten de bebouwde kom gerealiseerd zal worden, we tegelijkertijd bosuitbreiding binnen de bebouwde kom ook meetellen.

Dit omdat de nadruk dient te liggen op het bijplanten van bomen, niet over waar ze precies komen.

We komen hier op terug in de paragrafen 5.3.1 (bos en wonen) en 6.2 (bomen in dorpen en steden).

3.2.3. Overige ambities Naast de ambities die samen binnen 10 jaar tot circa 1200 ha aan extra bos moeten leiden omvat deze bossenstrategie nog een aantal andere ambities die niet gekwantificeerd zijn. Het gaat om: • Vitalisering van het bestaande bos door de huidige boscijezaren, gefaciliteerd door de provincie. Zie verder hoofdstuk 4. • Behoud van het huidige bosareaal. Deze ambitie gaat over het beschermen van het huidige bos en van de landschapselementen in ons buitengebied.

Daartoe zetten we de regelgeving op het gebied van houtopstanden uit de Wet natuurbescherming in.

Het gaat bijvoorbeeld om de verplichte kapmeldingen, de herplantplicht en het toezicht daarop (zie paragraaf 5.1). • Bomen in dorpen en steden. Bomen en bosschages zijn ook binnen de Flevolandse kernen van belang. Indien mogelijk nemen we de bosaanleg die de gemeenten binnen hun steden of dorpen realiseren mee in onze kwantitatieve ambitie (bij bos en wonen, zie ook paragraaf 5.3.1).

Daarnaast stimuleren we andere initiatieven zoals het vergroenen van bestaande buurten bij renovatie of het vervangen van tegels in tuinen door bomen. Zie verder paragraaf 6.2. • Grondstofvoorziening.

Hout en houtvezels zijn een belangrijke grondstof in de toekomstige circulaire economie. Daarom is het van belang om de productie en toepassing ervan binnen onze provincie te stimuleren. We kiezen ervoor daar geen kwantificeerbare ambitie aan te verbinden, hoewel dat in de toekomst kan veranderen. Zie verder paragraaf 7.1. • Bosbeleving en bereikbaarheid. We willen dat mensen van het Flevolandse bos kunnen genieten. Daarom is het belangrijk dat de bossen toegankelijk en aantrekkelijk zijn. Zie paragraaf 7.2.

Hout en houtvezels zijn een belangrijke grondstof in de toekomstige circulaire economie. Daarom is het van belang om de productie en toepassing ervan binnen onze provincie te stimuleren. We kiezen ervoor daar geen kwantificeerbare ambitie aan te verbinden, hoewel dat in de toekomst kan veranderen. Zie verder paragraaf 7.1. • Bosbeleving en bereikbaarheid. We willen dat mensen van het Flevolandse bos kunnen genieten. Daarom is het belangrijk dat de bossen toegankelijk en aantrekkelijk zijn. Zie paragraaf 7.2.

Hout en houtvezels zijn een belangrijke grondstof in de toekomstige circulaire economie. Daarom is het van belang om de productie en toepassing ervan binnen onze provincie te stimuleren. We kiezen ervoor daar geen kwantificeerbare ambitie aan te verbinden, hoewel dat in de toekomst kan veranderen. Zie verder paragraaf 7.1. • Bosbeleving en bereikbaarheid. We willen dat mensen van het Flevolandse bos kunnen genieten. Daarom is het belangrijk dat de bossen toegankelijk en aantrekkelijk zijn. Zie paragraaf 7.2.

Hout en houtvezels zijn een belangrijke grondstof in de toekomstige circulaire economie. Daarom is het van belang om de productie en toepassing ervan binnen onze provincie te stimuleren. We kiezen ervoor daar geen kwantificeerbare ambitie aan te verbinden, hoewel dat in de toekomst kan veranderen. Zie verder paragraaf 7.1. • Bosbeleving en bereikbaarheid. We willen dat mensen van het Flevolandse bos kunnen genieten. Daarom is het belangrijk dat de bossen toegankelijk en aantrekkelijk zijn. Zie paragraaf 7.2.

5.1. Voor bossen en bomenrijen buiten de bebouwde kom is de provincie het aanspreekpunt. (p.24)

6.2. In dorpen en steden Wat willen we bereiken? Naast de ontwikkeling van extra bos binnen bestaande dorpen en steden (zie paragraaf 5.3.1) willen we faciliteren dat er ook op andere manieren meer groen binnen de bebouwde kom gerealiseerd wordt en dat bestaande bomen en bosschages zoveel mogelijk behouden blijven. (p.36)

Het instrumentarium dat we buiten de bebouwde kom kunnen inzetten om bosschages te beschermen (kapmelding, kapverbod, herplantplicht) geldt binnen de bebouwde kom niet. Wel kunnen gemeenten zelf een kapvergunningstelsel inrichten, via een lokale verordening (zoals de APV). We kunnen met de gemeenten in gesprek gaan over de manier waarop zij dergelijk instrumentarium toepassen. (p.37)

Bij planvorming en –realisatie treedt het schaarste principe op: woekeren en laveren tussen wensen, plannen en beschikbare ruimte, waarbij er altijd door een partij ingeleverd gaat worden.

Op basis van een aantal uitgangspunten en kaders in de bosstrategie rijzen er de volgende vragen:

1. Bosbehoud is van belang; uw ambitie is behoud van bestaand bos en vergroting van het areaal.
Vr.Op welke wijze voorkomt u boseliminatie binnen en buiten de bebouwde kom in de provincie?
2. Vr.Hebben de Flevolandse gemeenten zich geconformeerd aan het genomen besluit Bosstrategie?
3. Boscompensatie betekent aanplant van nieuw bos ter vervanging van gekapt bos; echter bestaand bos is er al jaren, bijvoorbeeld 30-40 jaar en meer. Met boscompensatie ontstaat er weliswaar technisch vervangend bos, maar dat duurt 30-40 jaar in dit voorbeeld voordat het oude niveau is bereikt en dat raakt rechtstreeks de samenleving en leefbaarheid in een wijk of dorp of stad.
Vr.Op elke wijze wilt u voorkomen dat een inmiddels volwassen bos wordt gekapt; een bos waarin de samenleving kan vertoeven en genieten en wat al jaren bijdraagt aan de biodiversiteit?
4. Vr.Welke beleidslijn volgt u bij bossen binnen de bebouwde kom en kan uw invloed vanuit de Bosstrategie ook voor behoud van die bossen gelden?
5. Vr.Kunnen gemeenten met een algemene kapmelding min of meer naar believen bos / bomen doen laten kappen en welke controle is hierop vanuit de provincie, gegeven uw ambitiedoelstelling?
6. Vr.Hebben gemeenten bij uitbreidingsplannen een meldingsplicht, dan wel is er vergunning nodig om bos te mogen kappen, zeker daar waar het betreft gebied buiten de bebouwde kom wat aangewezen is als toekomstige woningbouwlocatie vanuit de rijks woningbouwopgave?
7. Vr.Wordt bij de invulling van de rijks woningbouwopgave bestaand bos gespaard en zijn gemeenten gehouden buiten dat bosgebied hun inbrei- of uitbreidingsplannen vorm te geven met behoud van het bestaande en vaak meerjarige bos?
8. Uw provincie stelt de bebouwde kom grens van een gemeente vast; is hierbij ook controle en waarborg, dat een buitengebied bos door bebouwde komgrenswijziging binnen bebouwde kom grensbos wordt en dat de gemeente dan autonoom hier over kan beslissen. Technisch zou een bebouwde komgrenswijziging betekenen met bestaand bos in dat gebied, dat door wijziging van die bebouwde komgrens uw bosareaal van buiten de bebouwde kom naar binnen de bebouwde kom bosareaal ongewild afneemt, waardoor de provincie extra inspanning moet doen en niet-begrote kosten moet maken om het areaal niet nog verder te laten afnemen, maar extra dient te vergroten, waarbij bestaand bos dan buiten uw jurisdictie kan verdwijnen.
Vr.Is dat de bedoeling of ongewild gevolg van bebouwde komgrenswijziging en is dit wenselijk?
9. Uw provincie is - op basis van het convenant met de Minister van VRO van 13-10-2022, met het kenmerk: 2022-0000559216 (de brief aan de Voorzitter van de Tweede Kamer) - verantwoordelijk voor de rijks woningbouwopgave in de provincie.
Vr.Vindt daarbij toezicht en controle plaats op de door de gemeenten beoogde woningbouwlocaties in relatie tot de rijks klimaatwet, de verbetering en versterking van de natuur en wordt houtkap tegengegaan, ook in relatie tot uw ambitie, zoals genoemd onder punt 1?

Uw schriftelijke reactie zie ik met belangstelling tegemoet.

Bijlagen: * Bosstrategie, vastgesteld, 31-03-2021 in de vergadering van Provinciale Staten Flevoland.

Met vriendelijke groet,

